

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS CHUKAS • MAAMAR 7

ויעש משה נחש נחשת וישימהו על הנס והיה... ...

“And Moshe made a copper serpent and
set it upon the pole” (Numbers 21:9)

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/likutei-torah/chukas/7/

1 ויעש משה נחש נחשת וישימהו על הנס והיה אם נשך הנחש את איש והביט אל נחש הנחשת וחי.

“And Moshe made a copper serpent and set it upon the pole; and it was, if the serpent had bitten a man, he would gaze at the copper serpent and live.”

ואיתא במשנה (ספ"ג דר"ה) על זה בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים כו'.

And it is stated in the Mishnah (end of chapter 3 of Rosh HaShanah) on this: “At the time when Israel would look upward and subject their hearts to their Father in heaven,” etc.

וקשה למה ליה לנחש כלל אלא והיה אם נשך הנחש יסתכל כלפי מעלה. ועוד מהו ההסתכלות כלפי מעלה הלא מבואר בענין תפלה שיהיו עיניו למטה ולבו למעלה.

Now this is difficult: why was a serpent needed at all? Rather, “and it was, if the serpent had bitten,” let him look upward! Furthermore, what is [this] looking upward? Is it not explained, regarding prayer, that his eyes should be below and his heart above?

2 ולהבין זה נקדים לחקור בענין ירידת הנשמה בעולם הזה כי עיקר תכליתו לדבק בקונו באהוי"ר ועיקר

הדביקות הוא בתפלה שהתיבות הם יותר קרובים להבנת האדם ובודאי קודם צאת הנשמה בעולם הזה

To understand this, let us first inquire into the matter of the soul's descent into this world. For its main purpose is to cleave to its Maker with love and awe, and the main cleaving is in prayer, for the words are closer to a person's understanding. And certainly, before the soul came forth into this world,

וגם אחר הסתלקותו מן הגוף הוא מתדבק יותר באהבה ויראה פנימיות שהגוף אינו מניחו לעבוד את ה' ואדרבה מחמת חומרו יכריח את הנשמה ליהנות אף מגופניות,

and also after its departure from the body, it cleaves more [closely] with inner love and awe; for the body does not let it serve G-d, and on the contrary, because of its materiality it will force the soul to take pleasure even in physical things,

ואף כי הנשמה אינה רוצה בזה כי מקור חוצבה חלק אלוה ממעל ורצונה לידבק בבוראה יותר.

even though the soul does not want this, for the source from which it was hewn is “a part of G-d above,” and its desire is to cleave to its Creator more [closely].

והנה מבואר בזהר מאן דלא מהפך מרירו למתקא לית ליה חולקא בהאי עלמא כלום (ע' בזהר בראשית דף ד' ע"א ובפ"י הרמ"ז שם)

Now, it is explained in the Zohar: "Whoever does not turn the bitter into sweet has no share at all in this world" (see the Zohar, Bereishis, page 4a, and the commentary of the Ramaz there).

כי זה כל האדם לא נברא אלא בשביל זה, שהרי בבית ראשון לא היו מתפללין כלל גם בבית שני תקנו אנשי כנסת הגדולה תפלה קצרה.

For "this is the whole of man"; he was created only for this. For in [the era of] the First Temple they did not pray at all; and in the Second Temple, too, the Men of the Great Assembly instituted a short prayer.

ובודאי כל העבודה שלהם לא היה כי אם ע"ד זה להפוך מרירו למתקא. והענין הוא כי הדינין נמתקים בשרשן.

And certainly all their service was nothing but along these lines: to turn the bitter into sweet. And the explanation is that the judgments (dinim) are sweetened in their root.

דהנה כל רעות ודינים ר"ל שנתהוו בעולם שרשם ומקורם המחיה אותם הוא טוב, כמשל הזונה עם בן המלך המבואר בזהר (תרומה דקס"ג ע"א) שכל רצונה וחפצה שלא לציית אותה

For all the evils and judgments, may the Merciful One spare us, that came into being in the world: their root and source, which gives them life, is good, as in the parable of the harlot with the king's son explained in the Zohar (Terumah, page 163a), that her whole will and desire is that he not obey her,

ובזה תתענג יותר שתהא אהובה למלך משא"כ כשמפתה אותו ותוכל לו אין זה רצון המלך.

and in this she will delight more, that she will be beloved by the king; whereas when she seduces him and prevails over him, this is not the king's will.

וזהו מאמר רז"ל שטן ופנינה לשם שמים נתכוונו ובמ"א (סוכה נ"ב א') אמרו נתן עיניו במקדש ראשון והחריבו משמע שנתקנא בו.

And this is [the meaning of] the saying of our Sages, of blessed memory: "The Satan and Peninnah intended [it] for the sake of Heaven." And elsewhere (Sukkah 52a) they said: "He set his eyes upon the First Temple and destroyed it," which implies that he was envious of it.

והענין הוא ששרש הרע המחיהו הוא טוב כמבואר בזהר שם וכי יש עבדא דמריד במאריה הגם שיש כמה עבדים המתפרצים מאת אדוניהם אמנם הם בשר ודם וחיותם נפרדים זה מזה.

And the explanation is that the root of evil, which gives it life, is good, as is explained in the Zohar there: “Is there, then, a servant who rebels against his master?” Although there are many servants who break away from their masters, they, however, are flesh and blood, and their life-forces are separate from one another.

אבל עבדי ה' שמקבלים חיותם ממנו ית' והוא המחיה את הכל איך יש חיות לדבר שכנגדו ומשני שהוא עד"מ הזונה עם בן המלך.

But the servants of G-d, who receive their life-force from Him, may He be blessed, and He is the One who gives life to all: how can there be life-force for a thing that is against Him? And [the Zohar] answers that it is, by way of analogy, [like] the harlot with the king's son.

וזהו דבר המחיה את כל הרעות ושרשם למעלה הוא טוב וכשיורד למטה ע"ד השתלשלות נעשה באמת רע גמור ודינים גמורים הן במילי דעלמא והן במילי דשמיא.

And this is what gives life to all the evils, and their root above is good; and when it descends below by way of the chain of descending worlds (hishtalshelus), it truly becomes complete evil and complete judgments, both in worldly matters and in heavenly matters.

3 והנה כשבא לאדם איזה יסורים ר"ל יחשוב כי לא למראה עיניו ישפוט שרע הוא אלא באמת שרשו הוא טוב כי ממנו ית' לא תצא הרעות

Now, when some afflictions come upon a person, may the Merciful One spare us, let him consider that “not by what his eyes see shall he judge” that it is bad; rather, in truth its root is good, for from Him, may He be blessed, evils do not come forth,

כי אם רק טוב גמור רק שהוא אינו מושג בשביל שלא יוכל לירד לעולם השפל ונשאר למעלה (ע' בסש"ב פרק כ"ו ובאגה"ק ד"ה להשכילך בינה).

but only complete good; only it is not grasped, because it cannot descend to the lowly world, and it remains above (see Sefer Shel Beinonim, chapter 26, and Iggeres HaKodesh, the passage beginning “To give you understanding”).

וזהו נקרא מיכלא דקיק שהוא באמת חיותו ית' (וע' בזהר בראשית ד"ה ע"ב כחוטא דקיק כו').

And this is called “fine food” (mikla dakik), which is in truth His life-force, may He be blessed (and see the Zohar, Bereishis, page 8b: “like a fine thread,” etc.).

וזהו בכל מאדך כמאמר טוב מאד טוב זה מלאך החיים מאד זה מלאך המות שהוא טוב מאד בלי שיעור וגבול

And this is [the meaning of] “with all your me’od (might),” as in the saying, “‘Very good’: ‘good,’ this is the angel of life; ‘very,’ this is the angel of death”: for it is very (me’od) good, without measure or limit,

אלא שעדיין לא בא לידי גילוי ואינו מושג (וע’ בזהר ר”פ יתרו דס”ח ב’ ובהרמ”ז שם ועמ”ש ע”פ אלה מסעי).

only it has not yet come to revelation and is not grasped (and see the Zohar at the beginning of Parshas Yisro, page 68b, and the Ramaz there; and see what is written on the verse “These are the journeys”).

וזהו יסר יסרני י”ה שהוא בתחלת השם תחלת התגלותו שעדיין לא בא לידי גילוי ואינו מושג שעדיין לא נתגלה הכל.

And this is [the meaning of] “Yah has sorely chastened me”: that it is at the beginning of the Name, the beginning of its revelation, where it has not yet come to revelation and is not grasped, for not everything has yet been revealed.

וזהו ענין נחום איש גם זו שהיה אומר גם זו לטובה מפני שהיה מתבונן באמת ששרש הרע הוא הטוב והביאו למעלה אל שרשו למקום אין ושם היי יכול לעשות השתנות

And this is the matter of Nachum Ish Gam Zu, who would say, “This too is for the good” (gam zu letovah), because he would truly contemplate that the root of evil is the good; and he brought it up to its root, to the place of ayin (nothingness), and there he was able to effect a change,

כמאמר ר’ חנינא בן דוסא מי שאמר לשמן וידליק כו’ (ועמ”ש סד”ה זאת חקת התורה בענין מי יתן טהור מטמא).

as in the saying of Rabbi Chanina ben Dosa: “He Who said to the oil that it should burn,” etc. (and see what is written at the end of the discourse beginning “This is the statute of the Torah,” on the matter of “Who can bring the pure out of the impure”).

וזהו ענין התפלה שבגוף האדם בעולם הזה שהנשמה בתוך הגוף סובלת צרות ויסורים שרצונה לידבק ביוצרה והגוף אינו מניחה

And this is the matter of prayer in the human body in this world: for the soul within the body suffers troubles and afflictions, since its desire is to cleave to its Fashioner, and the body does not let it.

וכמו גלות השכינה שמוכרחת להחיות גם הרשעים, כך הנשמה מוכרחת להחיות את הגוף וכל כוונתה אינה בשביל עצמה רק בשביל להעלות הגוף מעפר,

And like the exile of the Shechinah (Divine Presence), which is compelled to give life even to the wicked, so the soul is compelled to give life to the body; and its whole intent is not for its own sake but only in order to raise the body from the dust.

וצריך לבררו ככסף ביד הצורף כל מה שיש תערובות יותר צריך לברר וללבן בלהב אש היותר גדול כן צריך לברר הגוף מהיצה"ר ולהביאו אל שרשו

And it must refine it like silver in the hand of the refiner: the more admixture there is, the greater the flame of fire in which one must refine and whiten [it]. So too one must refine the body from the evil inclination and bring it to its root,

כמשל בן המלך עם הזונה הנ"ל, וכל מה שיש תערובות רע ביותר צריך להפריד ע"י אש יותר גדול וחזק בתפלה לדבק בקונו (ועמ"ש בפ' אמור ע"פ ונקדשתי),

as in the parable of the king's son with the harlot, mentioned above. And the more admixture of evil there is, the greater and stronger the fire in prayer through which one must separate [it], to cleave to one's Maker (and see what is written in Parshas Emor on the verse "And I shall be sanctified").

ולכן בבית ראשון שלא היה הרע הרבה לא היו צריכין לתפלה בהתלהבות כי אם כל מעשיהם היה להביא הרע והדינים אל שרשם ע"י הקרבנות היה דיים,

Therefore, in [the era of] the First Temple, when there was not much evil, they did not need prayer with fervor; rather, all their activity was to bring the evil and the judgments to their root through the offerings, [and this] was sufficient for them.

אבל בבית שני התחילו לתקן התפלה והיתה קצרה לפי ערך הצטרפות האש ותערובות הרע שהיה בקרבם.

But in the Second Temple they began to institute prayer, and it was short, in proportion to the need for fire and to the admixture of evil that was within them.

4 ואנחנו צריכים להתפלל יותר ויותר בהתלהבות מאד. וכן בכל דור ודור למטה צריך להתפלל בהתלהבות גדולה ולא

And we need to pray more and more, with very great fervor. And so too in each successive generation further down, one must pray with great fervor; and not

כי אפשר דרי אדרבה מפני גודל הרע אשר נתערב ונתרבה בכל דור ודור צריך להפרידו ע"י אש חזק בתפלה ולברר הרע אשר בקרבו ולהביאו אל

because the generations have become more worthy; on the contrary, because of the magnitude of the evil that has become mixed in and has increased in each generation, one must separate it through a strong fire in prayer, and refine the evil that is within him, and bring it to

שרשו כמשל בן המלך עם הזונה הנ"ל שיחשוב החיות של הרע המחיהו איך יש לו חיות מהקב"ה כי בלעדו לא היה יכול לחיות והקב"ה מחייהו ע"ד הנ"ל.

its root, as in the parable of the king's son with the harlot, mentioned above: that he should consider the life-force of the evil, which gives it life, how it has life-force from the Holy One, blessed be He, for without Him it could not live, and the Holy One, blessed be He, gives it life in the manner mentioned above.

א"כ אין רע כלל וכן כל היסורים בעניני עוה"ז כשחושב ע"ד הנ"ל יתפרדו כל פועלי און.

If so, there is no evil at all. And likewise all the afflictions in the matters of this world: when one thinks in the manner mentioned above, "all the workers of iniquity shall be scattered."

5 וכענין נחום איש גם זו גם כל הצדיקים היו ע"ד זה רק נחום איש גם זו היה יכול לשנות המשכה מלמעלה למטה שה"י נראה באמת למטה שהוא טוב בגשמיות

And like the matter of Nachum Ish Gam Zu, all the tzaddikim too were along these lines; only Nachum Ish Gam Zu was able to change the drawing-down from above to below, so that it was truly seen below that it is good, in physical terms.

ולכן נק' גם זו שהוא מושג (וע' בע"ח שער לאה ורחל פ"ה בענין גם, ובמה"ב שם והנה הגם מאיר כו' והוא המשכה מעלמא דאתכסיא לעלמא דאתגליא הנק' זו, וע' עוד מענין גם בע"ח שער א"א פ"ד ועמ"ל בד"ה

And therefore it is called gam zu ("this too"), for it is grasped (and see Etz Chaim, Sha'ar Leah VeRachel, chapter 5, on the matter of gam; and in the Mahadura Basra there: "And the gam shines," etc.; and it is a drawing-down from the hidden world (alma de'iskasya) to the revealed world (alma de'isgalya), which is called zu; and see further on the matter of gam in Etz Chaim, Sha'ar Arich Anpin, chapter 14; and see what is written above in the discourse beginning

וזה מעשה המנורה בענין ואנכי אעלך גם עלה דהיינו שבח"י גם יהיה לו ג"כ עליה ומזה הוא ענין נחום איש גם זו).

"And this is the work of the Menorah," on the matter of "And I will also (gam) surely bring you up," that is, that the level of gam will also have an ascent; and from this comes the matter of Nachum Ish Gam Zu).

אבל כל הצדיקים אפילו שהי' מחשבותם על זה הדרך היה נשאר למעלה כך כמו שהיה בתחלה בלי מושג הטוב ההוא.

But [with] all the [other] tzaddikim, even though their thoughts were along these lines, it remained above, just as it was at first, without that good being grasped.

וזהו ענין נחש הנחשת שהיה צריך להשימו על הנס שהיה צריך לה להגבהת הנחש למעלה ומסתכלים כלפי מעלה כל' שלא יחשוב שהנחש נפרד א"כ הוא רע ממש ונשאר רע.

And this is the matter of the copper serpent, which had to be set upon the pole: for there was need for the raising of the serpent on high, and [for] looking upward; that is, that one should not think that the serpent is separate [from Him], [for] if so it is actual evil and remains evil.

אבל כשיחשוב את הנחש בהגבהתו למעלה בשרשו שאינו נפרד מאתו ית' וחיותו משם הוא ע"ד משל הזונה עם בן המלך הנ"ל א"כ אין רע יורד מלמעלה ולכן היה נחשת שמשתנה לכמה גוונים ע"י אין.

But when one thinks of the serpent in its elevation on high, in its root, that it is not separate from Him, may He be blessed, and that its life-force from there is in the manner of the parable of the harlot with the king's son mentioned above, then no evil descends from above. And therefore it was copper, which changes into several hues, through ayin (nothingness).

והמ"י. (ע"י מענין נחש הנחשת בזח"ב תרומה) (קמ"ח ב') והובא בע"ח שמ"ט פ"ג ועמק"מ שם, והיינו שמיתוק הגבורות קשות דנחשים השרפים זהו ע"י נחש הנחשת שהוא ת"ת דק"נ דאצילות

And the discerning will understand. (See on the matter of the copper serpent in the Zohar, Part II, Terumah) (148b), and it is cited in Etz Chaim, Sha'ar 49, chapter 3; and see Mikdash Melech there. That is: the sweetening of the harsh gevuros (severities) of the fiery serpents is through the copper serpent, which is Tiferes (beauty) of kelipas nogah of Atzilus;

והיינו ע"י שמסתכלים כלפי מעלה להגביה ק"נ לשרשו שמעולם התהו וע"י מתגבר הטוב שבו שאין רע יורד מלמעלה ואז מתקשר הטוב שבת"ת דק"נ דאצילות בת"ת דקדושה דאצילות כו'.

and that is through looking upward, to raise kelipas nogah to its root, which is from the World of Tohu; and through this the good within it prevails, for no evil descends from above; and then the good that is in Tiferes of kelipas nogah of Atzilus becomes bound with Tiferes of holiness of Atzilus, etc.

6 והנה ע"י ת"ת דקדושה נעשה ג"כ מיתוק הגבורות דקדושה בחסדים וזהו ענין שלום בפשמ"ע וכמ"ש במ"א באגה"ק ע"פ והיה מעשה הצדקה שלום כו'

Now, through Tiferes (beauty) of holiness there is also brought about the sweetening of the gevuros (severities) of holiness by the chasadim (kindnesses); and this is the matter of peace in the household above (pamalya shel maalah); and as is explained elsewhere, in Iggeres HaKodesh, on the verse "And the work of tzedakah shall be peace," etc.;

ע"ש, ומזה נמשך אח"כ ג"כ השלום בפשמ"ט בהיכלות דבי"ע עד שגם בהיכלות דנוגה מתגבר הטוב ונמתק הרע והיינו ג"כ ע"י ת"ת דנוגה נחש הנחושת כו'.

see there. And from this there is afterward also drawn down peace in the household below (pamalya shel matah), in the chambers (heichalos) of Beriah, Yetzirah and Asiyah, until even in the chambers of nogah the good prevails and the evil is sweetened; and this too is through Tiferes of nogah, the copper serpent, etc.

אך היינו דוקא ע"י שמסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים וע' עוד בזהר ח"ב (דרכ"ט א' ר"ס א' ודל"ג א' קמ"ז א')

But this is specifically through their looking upward and subjecting their hearts to their Father in heaven. And see further in the Zohar, Part II (page 229a, 260a, and page 233a, 147a);

ועי בזהר פי' מקץ (דף רי"ד ע"א) ועי ברבות פי' נח פלי"א (דלי"ג ע"א) מענין נחש הנחשת וכעין זה הוא בירושלמי ספ"ג דרי"ה:

and see the Zohar, Parshas Mikeitz (page 204a); and see the Midrash Rabbah, Parshas Noach, section 31 (page 33a), on the matter of the copper serpent; and something like this is in the Jerusalem Talmud, end of chapter 3 of Rosh HaShanah.

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Copy, print and share it freely, crediting Kehot Publication Society and likuteitorah.com; it may not be sold. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/likutei-torah/chukas/7/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok